

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 717/2016-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika na neverejnom zasadnutí 24. januára 2017 v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ] občana Indickej republiky, zastúpeného advokátkou Mgr. Jarmilou Karak Vargovou, advokátska kancelária, Brečtanová 21, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sža 26/2015 a jeho rozsudkom z 26. mája 2015 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sža 26/2015 a jeho rozsudkom z 26. mája 2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sža 26/2015 z 26. mája 2015 zrušuje.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jeho právnej zástupkyne, advokátky Mgr. Jarmily Karak Vargovej, advokátska kancelária, Brečtanová 21, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 717/2016-9 z 18. októbra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 12 ods. 4 ústavy a čl. 3 ods. 3 listiny, ako aj porušenie práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sža 26/2015 a jeho rozsudkom z 26. mája 2015.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je štátnym občanom Indickej republiky, ktorý bol 26. augusta 2014 rozhodnutím Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Trnava (ďalej len „polícia“)

č. PPZ-HCP-BA9-49-014/2014-AV podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistený na účely výkonu trestu vyhostenia, ktorý sťažovateľovi uložil Okresný súd Bratislava V rozsudkom sp. zn. 1 T 27/2009 z 22. apríla 2009.

3. Polícia rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA9-17-060/2015-AV z 26. februára 2015 podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov predĺžila lehotu zaistenia sťažovateľa do 26. augusta 2015 z dôvodu *„dostatočnej nespolupráce účastníka konania, ako aj z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote“*. O opravnom prostriedku podanom sťažovateľom proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty jeho zaistenia o šesť mesiacov Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom č. k. 4 Sp 23/2015-35 z 1. apríla 2015 tak, že napadnuté rozhodnutie polície č. PPZ-HCP-BA9-17-060/2015-AV z 26. februára 2015 potvrdil. Na základe odvolania sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom č. k. 1 Sža 26/2015-65 z 26. mája 2015 rozsudok krajského súdu č. k. 4 Sp 23/2015-35 z 1. apríla 2015 zmenil tak, že rozhodnutie polície č. PPZ-HCP-BA9-17-060/2015-AV z 26. februára 2015 zrušil.

4. Sťažovateľ porušenie svojich základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom vidí v tom, že najvyšší súd *„nenariadil prepustenie sťažovateľa zo zaistenia v súlade s § 250sa ods. 7 O. s. p.“*, a tvrdí, že *„Neprepustenie sťažovateľa zo zaistenia vyplývalo zo záveru Najvyššieho súdu SR, ktorý sa oprel o medzičasom vydané rozhodnutie policajným orgánom, v ktorom konštatoval existenciu trvania účelu zaistenia.“*. Išlo o *„rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-BA9-17-081/2015-AV zo dňa 23. 4. 2015... vydané na základe návrhu sťažovateľa, ktorý sa svojím podaním... domáhal preskúmania trvania dôvodov zaistenia z dôvodu, že podľa jeho názoru pominul účel zaistenia... Sťažovateľ sa teda z dôvodu, že v jeho prípade ani napriek dlhej dobe zaistenia nedošlo k posunu smerom k realizácii jeho vyhostenia (nakoľko údajne podľa tvrdení zastupiteľského úradu Indie, tento mu nikdy náhradný cestovný doklad nevydá), domáhal ochrany svojho základného práva, a to práva podľa čl. 17 ÚSR a súčasne podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru neštandardnou žiadosťou podanou na policajný orgán. Tento vydal na*

základe predmetnej žiadosti rozhodnutie, o ktoré oprel svoj (touto sťažnosťou napadnutý) rozsudok Najvyšší súd SR. Teda, pokiaľ by sťažovateľ nebol býval podal žiadosť o preskúmanie trvania účelu zaistenia, nemal by Najvyšší súd SR akým spôsobom odôvodniť neprepustenie navrhovateľa zo zaistenia... Teda, pokiaľ by neexistovalo sťažovateľovo podanie ohľadom snahy o prepustenie zo zaistenia, musel by Najvyšší súd Slovenskej republiky nielen skonštatovať nezákonnosť postupu policajného orgánu a jeho rozhodnutia o predĺžení zaistenia, ale musel by ho aj prepustiť.“.

5. Sťažovateľ podotýka, že „rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-BA9-17-081/2015-AV zo dňa 23. 4. 2015... nie je konštitutívnym rozhodnutím, ktorým vzniká právo policajného orgánu zaistiť, či predĺžiť zaistenie cudzincovi... Rozhodnutie o trvaní účelu zaistenia je len výsledok revíznej povinnosti policajného orgánu... Uplatnenie tohto postupu je možné výlučne v prípade, ak je cudzinec v zaistení na základe riadneho zákonného rozhodnutia o zaistení...“. Najvyšší súd sa teda „svojím rozhodnutím odchyľil od povinnosti prepustiť cudzinca, ako mu to ukladá § 250sa ods. 7 O. s. p., a to na základe rozhodnutia, ktoré nie je rozhodnutím o zaistení, resp. predĺžení lehoty zaistenia...“.

6. Porušenie svojich práv sťažovateľ vidí aj v tom, že najvyšší súd sa k jeho ďalším námietkam v odôvodnení napadnutého rozhodnutia „nijako nevyjadril“.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Práva [REDAKOVANÉ] na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 8 Listiny základných práv a slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho rozhodnutím sp. zn. I Sža/26/2015 zo dňa 26. mája 2015 boli porušené.

Práva [REDAKOVANÉ] zaručené v čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho rozhodnutím sp. zn. I Sža/26/2015 zo dňa 26. mája 2015 boli porušené.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Sža/26/2015 zo dňa 26. mája 2015 sa zrušuje v časti o neprepustení sťažovateľa zo zaistenia a Ústavný súd Slovenskej republiky nariaďuje bezodkladné prepustenie sťažovateľa zo zaistenia.

██████████ priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 EUR..., ktoré je povinný uhradiť Najvyšší súd Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

██████████ priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je povinný uhradiť Najvyšší súd Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

8. Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka najvyššieho súdu prípisom č. k. KP 3/2016-76 z 21. októbra 2016 doručeným ústavnému súdu 28. novembra 2016, v ktorom okrem iného uviedla, že „*Na námietku sťažovateľa, ktorý vidí porušenie svojich práv v tom, že súd nenariadil prepustenie sťažovateľa zo zaistenia v súlade s ust. § 250sa ods. 1 O. s. p., je potrebné poukázať na záver odôvodnenia... rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že odvolací súd nerozhodol o povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa z dôvodu, že z pripojeného administratívneho spisu odporcu, ako aj z jeho vyjadrenia k odvolaniu z 21. 05. 2015 je zrejmé, že dna 23. 4. 2015 pod č. p.: PPZ-HCP-BA9-17-081/2015- AV správny orgán vydal rozhodnutie podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z., v zmysle ktorého trvá účel zaistenia a nie je dôvodný postup v zmysle § 90 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 404/2011 Z. z. Toto rozhodnutie, ktoré zohľadňuje nové skutočnosti od vydania (v tomto konaní) preskúmaného rozhodnutia a predstavuje nové dôvody zaistenia, ktoré nie sú predmetom tohto preskúmavacieho konania, preto odvolací súd dospel k záveru, že takýto výrok by fakticky eliminoval účinky predmetného rozhodnutia, ktoré nebolo predmetom tohto preskúmavacieho konania.*

Podľa názoru súdu teda na existenciu takéhoto ďalšieho rozhodnutia reflektujúceho novú kvalitu dôvodov zaistenia vyvolanú plynutím času po vydaní preskúmaného rozhodnutia, (ktoré však nebolo napadnuté na súde a tak samotné nebolo predmetom preskúmavacieho konania), nebolo možné neprihliadnuť ani v štádiu odvolacieho konania a súd preto zohľadňujúc novú právnu skutočnosť v čase jeho rozhodovania (rozhodnutím

príslušného správneho orgánu konštatované trvanie dôvodov zaistenia v inom než preskúvanom období) dospel k záveru o nemožnosti trvania na aplikácii ust. § 250sa ods. 7 O. s. p. v jeho doslovnom gramatickom znení z dôvodu vysvetlenom v odôvodnení rozsudku (obdobne by bolo zrejme potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu sa pôvodne zaistený cudzinec už v zaistení nenachádza).

K tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ súdu vytýka, že sa k jeho ďalším námietkam v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nijako nevyjadril, súd poznamenáva, že podľa jeho názoru obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku sp. zn. I Sža/26/2014 poskytol primerane obsažné a zrozumiteľné podstatné dôvody, ktoré viedli konajúci súd k prijatému záveru, spôsobom rešpektujúcim požiadavky vyplývajúce z judikatúry ESLP formulujúcej základné princípy interpretácie práva na spravodlivý proces. Možno pripomenúť, že pokiaľ čl. 6 ods. 1 EDLP ukladá súdom povinnosť odôvodňovať svoje rozhodnutia, nemožno to chápať tak, že by vyžadoval podrobnú odpoveď na každý argument (Van de Hurk proti Holandsku, rozsudok zo dňa 19. 4. 1994, č. 16034/90). Rozsah tejto povinnosti sa môže líšiť podľa povahy rozhodnutí. Preto nemožno otázku, či konajúci súd nesplnil svoju povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúcu z článku 6 EDLP, posúdiť inak ako na základe konkrétnych okolností prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku, rozsudok zo dňa 09.12.1994, č. 18390/91). Je pritom vhodné posúdiť, či argument, na ktorý súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neodpovedal, je relevantný pre daný prípad, a či mohol mať vplyv na výsledok konania (Luka proti Rumunsku, rozsudok zo dňa 21.07.2009, č. 34197/02), pričom v predmetnom konaní (vedenom pod sp. zn. I Sža/26/2015) bolo nepochybné, že potom, ako konajúci Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru o dôvodnosti navrhovateľom uplatnenej námietky o nedostatočnom skúmaní alternatív k zaisteniu zo strany správneho orgánu a v dôsledku toho o potrebe zmeny rozsudku súdu prvého stupňa a zrušenia preskúvaného rozhodnutia odporcu, ďalšie navrhovateľom vznesené námietky už nemohli mať vplyv na výrok rozsudku Najvyššieho súdu.

Je potrebné zmieniť, že v súvislosti s námietkami, ktorými sťažovateľ polemizuje a nesúhlasí s postupom konajúceho senátu, jeho právnou interpretáciou a závermi je možné odkázať len na obsah odôvodnenia rozhodnutia, s poukazom na skutočnosť, že v tomto štádiu vychádzajúc z princípu viazanosti súdu rozsudkom po jeho vyhlásení (§ 156 ods. 4

O. s. p.) senátu už neprislúcha akokoľvek dodatočne doplňovať, objasňovať ani prípadne meniť argumentáciu v ňom uvedenú.

Z uvedených dôvodov navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podanej sťažnosti nevyhovel.

V zmysle § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. súhlasím s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

9. Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní z 9. decembra 2016 doručenom ústavnému súdu 15. decembra 2016 zaujala stanovisko, že k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu sa nebude osobitne vyjadrovať, a to vzhľadom na to, že obsah podanej ústavnej sťažnosti považovala za dostatočne obsiahly a dostatočne odôvodňujúci jej podanie.

10. Taktiež právna zástupkyňa sťažovateľa súhlasila s upustením od ústneho pojednávania v tejto veci.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda sa zaručuje.

14. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a obdobne podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

15. Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy a obdobne podľa čl. 3 ods. 3 listiny nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

16. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:.. zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhodenie alebo vydanie.

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

18. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že najvyšší súd po tom, ako zrušil rozhodnutie polície č. PPZ-HCP-BA9-17-060/2015-AV z 26. februára 2015, nenariadil v rozpore so znením vtedy účinného ustanovenia § 250sa ods. 7 Občianskeho

súdneho poriadku prepustenie sťažovateľa zo zaistenia na slobodu, pritom dôvody, o ktoré najvyšší súd svoje rozhodnutie v tejto súvislosti oprel, sťažovateľ nepovažuje za relevantné. Za zásah do svojich základných práv sťažovateľ považuje aj tú skutočnosť, že sa najvyšší súd nezaoberal všetkými ním uvedenými námietkami proti jeho zaisteniu.

19. Ústavný súd prihliadajúc na sťažovateľom uplatnené námietky pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu z hľadiska požadovanej ochrany základného práva na osobnú slobodu.

20. Uplynutím doby zaistenia, v ktorom sa sťažovateľ nachádzal na základe rozhodnutia polície č. PPZ-HCP-BA9-49-014/2014-AV z 26. augusta 2014, pristúpila polícia k predĺženiu lehoty zaistenia sťažovateľa o ďalších šesť mesiacov, a to rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA9-17-060/2015-AV z 26. februára 2015, ktorého výrok znel:

„Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Trnava... ako orgán príslušný podľa ustanovenia § 125 zákona číslo 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov... ako aj podľa § 5 a § 46 zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní v konaní o zaistení cudzinca na základe právoplatného rozhodnutia o zaistení účastníka konania podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. pod číslom PPZ-HCP-BA 9-49-014/2014-AV zo dňa 26. augusta 2014 predlžuje lehotu zaistenia účastníka konania podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. dňom 26. 2. 2015 z dôvodu dostatočnej nespolupráce účastníka konania, ako aj z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovuje dĺžku doby zaistenia do 26. 8. 2015.

Doba predĺženia zaistenia začína plynúť dňom nasledujúcim po poslednom dni pôvodnej lehoty zaistenia a v zmysle § 88 ods. 5 zákona č. 404/2011 Z. z. zostáva účastník konania umiestnený v [REDACTED].

Dňa 3. 2. 2015 spisový materiál preprotokolovaný na č. p.: PPZ-HCP-BA 9-17/2015-AV.“

21. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ opravný prostriedok, o ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 4 Sp 23/2015-35 z 1. apríla 2015 rozhodol tak, že rozhodnutie polície z 26. februára 2015 potvrdil.

22. Na základe odvolania sťažovateľa najvyšší súd napadnutým rozsudkom č. k. 1 Sža 26/2015-65 z 26. mája 2015 rozhodol týmito výrokmi:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Sp/23/2015-35 zo dňa 1. apríla 2015 mení tak, že rozhodnutie odporcu č. PPZ HCP BA9-17-060/2015-AV zo dňa 26. 2. 2015 zrušuje.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.“

23. Podľa § 250sa ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku súd v rozhodnutí, ktorým zruší a vráti rozhodnutie o zaistení na ďalšie konanie, zároveň nariadi bezodkladné prepustenie osoby zo zaistenia.

24. Najvyšší súd v danej veci sťažovateľa zo zaistenia neprepustil s odôvodnením, že *„z pripojeného administratívneho spisu odporcu ako aj z jeho vyjadrenia k odvolaniu z 21. 05. 2015 je zrejmé, že dňa 23. 4. 2015 pod č. p.: PPZ-HCP-BA9-17-081/2015-AV správny orgán vydal rozhodnutie podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z., v zmysle ktorého trvá účel zaistenia a nie je dôvodný postup v zmysle § 90 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 404/2011 Z. z. Toto rozhodnutie, ktoré zohľadňuje nové skutočnosti od vydania (v tomto konaní) preskúmaného rozhodnutia a predstavuje nové dôvody zaistenia, ktoré nie sú predmetom tohto preskúmavacieho konania, preto odvolací súd dospel k záveru, že takýto výrok by fakticky eliminoval účinky predmetného rozhodnutia, ktoré nebolo predmetom tohto preskúmavacieho konania.“*

25. Výrok rozhodnutia polície č. PPZ-HCP-BA9-17-081/2015-AV z 23. apríla 2015, ktorého existenciou najvyšší súd odôvodnil neprepustenie sťažovateľa zo zaistenia na slobodu, znel:

„Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Trnava... ako orgán príslušný podľa ustanovenia § 125 zákona číslo 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene

a doplnení niektorých zákonov.... ako aj podľa § 5 a § 46 zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní rozhodnutím v súlade s § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. rozhodol takto:

v prípade účastníka konania zaisteného v [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. trvá účel zaistenia.

Dňa 3. 2. 2015 spisový materiál preprotokolovaný na č. p.: PPZ-HCP-BA9-17/2015-AV.“

26. Jeden z argumentov sťažovateľa spočíva v tvrdení, že rozhodnutie polície č. PPZ HCP-BA9-17-081/2015-AV z 23. apríla 2015 „*nie je konštitutívnym rozhodnutím, ktorým vzniká právo policajného orgánu zaistiť, či predĺžiť zaistenie cudzincovi. Rozhodnúť o zaistení možno výlučne rozhodnutím o zaistení v súlade s § 88, resp. 88a zákona o pobyte cudzincov a rozhodnúť o predĺžení zaistenia je možné iba rozhodnutím o predĺžení lehoty zaistenia v súlade s § 88 ods. 4 resp. § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov. Rozhodnutie o trvaní účelu zaistenia je len výsledok revíznej povinnosti policajného orgánu stanovenej mu § 90 ods. 1 písm. d), podľa ktorého je povinný skúmať po celý čas zaistenia, či trvá jeho účel. Uplatnenie tohto postupu je možné výlučne v prípade, ak je cudzinec v zaistení na základe riadneho zákonného rozhodnutia o zaistení.*“

27. Z ustanovení čl. 17 ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 2 listiny a čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru vyplýva, že k pozbaveniu osobnej slobody fyzickej osoby môže dôjsť iba na základe zákona, t. j. z dôvodov ustanovených zákonom a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, resp. v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

28. K pozbaveniu osobnej slobody sťažovateľa došlo na základe ustanovení zákona o pobyte cudzincov.

29. Podľa v relevantnom čase účinného ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie

presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

30. Sťažovateľ bol zaistený 26. augusta 2014 pre účely výkonu právoplatne uloženého trestu vyhostenia. Zákonom ustanovená šesťmesačná lehota, na ktorú mohol byť zaistený, uplynula 26. februára 2015. Vzhľadom na skutočnosť, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon trestu vyhostenia sťažovateľa sa tento výkon predĺžil z dôvodu, že sťažovateľ dostatočne nespolupracoval, ako aj z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote šesť mesiacov, polícia 26. februára 2015 rozhodla o predĺžení lehoty zaistenia do 26. augusta 2015.

31. Rozhodnutie polície z 26. februára 2015 nebolo rozhodnutím o zaistení ani rozhodnutím o predĺžení zaistenia, ale prvým rozhodnutím o predĺžení lehoty zaistenia, ktorého existencia bola v danom čase nevyhnutná pre ďalšie trvanie zaistenia sťažovateľa, pokiaľ sa tak malo diať v súlade so zákonom. Keďže rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 1 SžA 26/2015-65 z 26. mája 2015 bolo zrušené rozhodnutie polície z 26. februára 2015, t. j. bol zrušený právny titul pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa v období po 26. februári 2015, je v tejto súvislosti legitímnou otázkou, či rozhodnutie polície z 23. apríla 2015, ktorého existenciou najvyšší súd v napadnutom rozsudku z 26. mája 2015 odôvodnil zákonnosť ďalšieho pobytu sťažovateľa v zaistení, je takým rozhodnutím, ktoré v plnej miere spôsobilé „zastúpiť“ (teda či má náležitosti) rozhodnutie o predĺžení lehoty zadržania na ďalšiu dobu. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tejto okolnosti nijakým, závažnosti zrušenia titulu zaistenia sťažovateľa zodpovedajúcim spôsobom nevenoval. Ďalšou otázkou, ktorá sa v takto vzniknutej situácii

vynára a zodpovedanie ktorej mohlo byť pre sťažovateľa podstatným a dôležitým momentom je, do kedy zaistenie sťažovateľa po zrušení rozhodnutia z 26. februára 2015, bude resp. má (malo) trvať, keďže rozhodnutie polície z 23. apríla 2015 vo výroku konkrétny dátum neobsahuje, iba konštatuje, že v čase rozhodovania účel zaistenia sťažovateľa trvá, pritom rozhodnutie, ktorým bola lehota zaistenia predĺžená do konkrétneho dátumu (26. august 2015), bolo zrušené. Ani na túto otázku najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sťažovateľovi nedal odpoveď. Napokon ústavný súd poukazuje aj na argumentáciu sťažovateľa uvedenú v bode 26 tohto odôvodnenia, ktorá sa javí ako hodná zaujatia stanoviska všeobecného súdu, a to napriek tomu, že nebola najvyššiemu súdu z logických dôvodov sťažovateľom predstretá (jej opodstatnenosť nastala až po vydaní rozhodnutia najvyššieho súdu).

32. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v podstate prijal záver, že rozhodnutie polície č. PPZ-HCP-BA9-17-081/2015-AV z 23. apríla 2015 je relevantným právnym titulom pre ďalšie zaistenie sťažovateľa, avšak bez uvedenia ďalších, v konkrétnostiach daného prípadu viac ako žiaducich odpovedí na ďalšie s tým súvisiace otázky prameniace práve zo vzniknutej situácie – zrušenia rozhodnutia o predĺžení lehoty zadržania. Inak povedané, najvyšší súd uznal rozhodnutie polície za také, ktoré opodstatňuje ďalšie trvanie pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa, avšak neuviedol, prečo ho za také považuje, t. j. na základe ktorých zákonných, právne významných skutočností ho považuje za rozhodnutie predlžujúce lehotu zaistenia sťažovateľa, keďže zrušením rozhodnutia z 26. februára 2015 bolo *conditio sine qua non* ďalšieho trvania zaistenia práve rozhodnutie o predĺžení jeho lehoty.

33. Podľa názoru ústavného súdu sa rozhodnutie najvyššieho súdu vyznačuje nedostatkom odôvodnia práve vo vzťahu k jeho záveru o akceptácii rozhodnutia polície z 23. apríla 2015 ako právneho titulu ďalšieho držania sťažovateľa v zaistení. Nedostatok odôvodnenia pritom nespočíva ani tak v skutkových okolnostiach, ktoré najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, ale v otázkach právneho charakteru.

34. Ústavný súd riadiac sa zásadou zdržanlivosti a sebaobmedzenia vo vzťahu k zásahom do rozhodnutí všeobecných súdov, ako aj s prihliadnutím na nedostatok oprávnenia podávať výklad zákona (ktorý je zverený všeobecným súdom pri výkone súdnictva – čl. 141 ods. 1 v spojení s čl. 142 ods. 1 a čl. 143 ods. 1 ústavy) nemôže predkladať „návod“ ako má alebo mal všeobecný súd ustanovenia zákona, v tomto prípade zákona o pobyte cudzincov, vykladať a následne aplikovať, keďže ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), a nie ďalšou inštanciou v rámci všeobecného súdnictva.

35. Ústavný súd nepodáva výklad zákonov, ale v rámci konania o sťažnosti sa zameriava na posúdenie zlučiteľnosti účinkov ich interpretácie a aplikácie orgánmi verejnej moci s obsahom základných práv a slobôd. Ústavný súd už v súvislosti s posudzovaním interpretácie zákonov vyslovil, že všeobecný súd síce nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov (I. ÚS 306/2010). Interpretácia zákona však nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu. Svoje závery musí súd zároveň presvedčivo odôvodniť (II. ÚS 142/2015).

36. Vrátiac sa k podstate sťažnosti podanej sťažovateľom ústavný súd konštatuje, že zrušenie rozhodnutia, na základe ktorého sa sťažovateľ nachádzal v zaistení, a následné nerozhodnutie o jeho prepustení na slobodu bolo nepochybne v rozpore s výslovným znením v tom čase účinného ustanovenia § 250sa ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku, preto bolo povinnosťou najvyššieho súdu, aby ním prijatý právny záver o potrebe ponechania sťažovateľa v zaistení dostatočne jasne a presvedčivo odôvodnil, odstrániac tak pochybnosti o existencii právne významného adekvátneho rozhodnutia o predĺžení lehoty zaistenia sťažovateľa, keďže pôvodné takéto rozhodnutie bolo zrušené. Pokiaľ tak neurobil, je takýto verdikt v danom prípade v kontradikcii so zmyslom a účelom označených ustanovení článkov ústavy (čl. 17 ods. 1 a 2), listiny (čl. 8 ods. 1 a 2) a dohovoru [čl. 5 ods. 1 písm. f)], keďže takýto postup a rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať

za súladné s príslušnými ustanoveniami zákona vzťahujúcimi sa na toto konanie a rozhodnutie.

37. Nie celkom nelogickou sa v tejto súvislosti javí aj argumentácia sťažovateľa, podľa ktorej, keby sa nebol domáhal ochrany svojho základného práva na osobnú slobodu žiadosťou o preskúmanie trvania účelu zaistenia, na základe ktorej polícia vydala rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA9-17-081/2015-AV z 23. apríla 2015, „*nemal by Najvyšší súd SR akým spôsobom odôvodniť neprepustenie navrhovateľa zo zaistenia... Teda... musel by... nielen skonštatovať nezákonnosť postupu policajného orgánu a jeho rozhodnutia o predĺžení zaistenia, ale musel by ho aj prepustiť.*“.

38. Vzhľadom na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sža 26/2015 a v ňom vydaným rozsudkom z 26. mája 2015 porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 listiny v spojení s čl. 12 ods. 4 ústavy a čl. 3 ods. 3 listiny, ako aj právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru, a to nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku vo vzťahu k prijatiu záveru o nemožnosti postupu podľa § 250sa ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku (bod 1 výroku tohto nálezu).

39. Ústavný súd opäť riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (m. m. PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011) nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľom namietanými skutočnosťami, konkrétne námietkou, že najvyšší súd sa nezaoberal všetkými ním v odvolaní uvedenými argumentmi, keďže tie okolnosti, na základe ktorých ústavný súd rozhodol (nedostatok odôvodnenia vo vzťahu k prijatému záveru o existencii rozhodnutia o ďalšom trvaní zaistenia), boli dostačujúce na vyslovenie porušenia označených práv.

III.

40. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli

porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

41. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší...

42. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže... vrátiť vec na ďalšie konanie...

43. Sťažovateľ žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu „*v časti o neprepustení sťažovateľa zo zaistenia*“. Tomu zodpovedajúci výrok však v označenom rozhodnutí najvyššieho súdu absentuje, pritom z hľadiska poskytnutia ochrany základným právam alebo slobodám neprichádza do úvahy zrušiť iba časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, preto s ohľadom na skutočnosť, že ústavný súd sťažnosti vyhovel a rozhodol, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil základné práva sťažovateľa, napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sža 26/2015 z 26. mája 2015 zrušil ako celok (bod 2 výroku tohto nálezu).

44. Napriek zrušeniu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd o vrátení mu veci na ďalšie konanie nerozhodol. Podľa zistenia ústavného súdu príkazom Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície, [REDAKOVANÉ] č. PPZ-HCP-ME-01-005/2016-U z 26. februára 2016 bol sťažovateľ zo zaistenia v predmetnej veci prepustený. Vzhľadom na túto aktuálnu situáciu sťažovateľa by bolo ďalšie konanie a rozhodovanie v danej veci absolútne neúčelné a bez akéhokoľvek významu.

45. Z tohto istého dôvodu bolo bez akéhokoľvek právneho významu zaoberať sa požiadavkou sťažovateľa prepustiť ho zo zaistenia. Navyše, vo vzťahu k tejto požiadavke ústavný súd zdôrazňuje, že ústava a ani zákon o ústavnom súde mu nepriznáva takéto oprávnenie. Rozhodnúť o pozbavení osobnej slobody alebo o prepustení na slobodu je plne v právomoci všeobecných súdov, prípadne iných orgánov verejnej moci pri dodržaní

ústavou a medzinárodnými zmluvami garantovaných ľudských práv a slobôd. Tejto časti sťažnosti sťažovateľa by preto ústavný súd nemohol nevyhovieť ani v situácii, že by sa sťažovateľ stále nachádzal v zaistení (bod 4 výroku tohto nálezu).

46. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

47. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

48. Sťažovateľ žiadal priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € odôvodňujúc túto sumu, „*trvaním pozbavenia osobnej slobody a nemožnosťou stretávať sa so svojím synom*“.

49. Ústavný súd je toho názoru, že ochrana základných práv sťažovateľa je účinne poskytnutá tým, že sa napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušuje, a preto na dovŕšenie tejto ochrany postačuje v tomto konaní vyslovený právny názor ústavného súdu. Na základe uvedeného ústavný súd sťažovateľovi požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu).

50. Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním sťažovateľa.

51. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

52. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2014, ktorá

bola 839 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2015. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie písomnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 139,83 € [1/6 výpočtového základu (§ 11 ods. 3 vyhlášky)], čo spolu s paušálnou náhradou niektorých hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume po 8,39 € [1/100 výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky)] predstavuje sumu 296,44 €.

53. Priznanú úhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa v lehote uvedenej vo výroku tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu).

54. V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2017